

Warszawa, 16 marca 2023 r.

INFORMACJA PRASOWA

Eksperska Rada ds. Bezpieczeństwa Energetycznego i Klimatu publikuje nowe stanowisko, w sprawie reformy unijnego rynku energii elektrycznej.

Komisja Europejska, w odpowiedzi na obecny kryzys energetyczny wywołany m.in. wysokimi cenami gazu ziemnego oraz spadkiem produkcji energetyki jądrowej i wodnej, przedstawiła w ostatnich dniach propozycje reformy modelu wspólnego rynku energii. W założeniach mają one lepiej chronić odbiorców energii elektrycznej przed wahaniami cen, zwiększyć dostępność energii ze źródeł odnawialnych, poprawić elastyczność systemu energetycznego oraz przejrzystość funkcjonowania rynku – a w konsekwencji zwiększyć odporność UE na przyszłe kryzysy energetyczne.

Członkowie i Członkinie Rady podzielają potrzebę modyfikacji unijnego modelu rynku energii elektrycznej, który coraz bardziej nie przystaje do obecnych realiów. Po zapoznaniu się z propozycjami KE oraz odniesieniem ich do kontekstu polskiego, **Eksperska Rada przedstawia swoje stanowisko w stosunku do 9 obszarów.** Stanowisko dostępne jest na stronie <https://rada-energetyczna.pl/stanowisko-ws-reformy-rynku-energii-elektrycznej-ue>.

W szczególności Rada zwraca uwagę na:

- **Przyspieszenie rozwoju OZE**

OZE są najtańszą formą wytwarzania energii, inwestycje powstają relatywnie szybko. W Polsce jedną z barier rozwoju OZE są odmowy przyłączenia nowych instalacji do sieci oraz brak możliwości współdzielenia przyłączenia sieciowego przez różne instalacje OZE (*cable pooling*). Eksperska Rada popiera proponowane przez KE rozwiązania zobowiązujące operatorów sieci dystrybucyjnej i przesyłowej do regularnego raportowania z dostępnych mocy przyłączeniowych dla nowych instalacji na danym obszarze.

- **Zwiększenie roli kontraktów długoterminowych**

Rada popiera upowszechnienie stosowania dwustronnych kontraktów różnicowych dla nowych instalacji OZE. Należy wspierać rozwój kontraktów PPA na energię odnawialną, a dostęp do nich powinien być ułatwiany także dla mniejszych odbiorców energii. Kontrakty różnicowe (CfD) powinny pozostać opcją stosowaną dobrowolnie i wg uznania przez państwa członkowskie. W opinii Rady, inwestorzy powinni mieć wybór modelu finansowania swoich projektów w zależności od indywidualnych uwarunkowań danego projektu.

- **Zwiększenie roli sygnałów lokalizacyjnych na rynku energii**

Przy stale rosnącym udziale odnawialnych źródeł energii w Unii Europejskiej i zakładanej ich dominującej roli w strukturze wytwarzania energii elektrycznej należy stopniowo dążyć do zwiększenia sygnałów lokalizacyjnych na rynku energii elektrycznej. Jednym z rozwiązań jest stopniowe zwiększanie liczby stref cenowych. Cena energii w przyszłości powinna określać nie tylko koszt wytworzenia, ale dostarczenia energii elektrycznej do odbiorcy. Takie rozwiązanie zmotywuje do poprawy elastyczności i efektywnej kosztowo rozbudowy sieci.

- **Aktywizacja elastyczności strony popytowej**

Propozycje Komisji w zakresie wsparcia elastyczności strony popytowej, redukcji zużycia energii i promocji prosumentów są w ocenie Rady właściwe. Należy zwiększać udział DSR w rynkach, co jest podstawą poprawy elastyczności KSE – bardzo potrzebnej w kontekście rosnącego udziału źródeł zmiennych.

- **Funkcjonowanie mechanizmów mocowych na rynku energii**

Rada uznaje, że mechanizmy mocy będą potrzebne w kolejnych latach. Jednak nie powinny koncentrować się wyłącznie na dużych jednostkach wytwórczych. Kluczowe, żeby w Polsce zaczęły pojawiać się nowe moce, które umożliwią odstawienie wystużonych jednostek węglowych. W tym kontekście ważne jest utrzymanie ścieżki redukcji emisji oraz wyznaczenie konkretnych kamieni milowych w 2030, 2035 i 2040 r.

- **Mechanizmy ochronne dla odbiorców energii**

Kraje członkowskie powinny mieć możliwość przedłużenia w okresach kryzysowych stosowania taryf dla gospodarstw domowych i MŚP ustalonych poniżej kosztów produkcji, jak w obecnie obowiązującym Rozporządzeniu UE 2022/1854. Tak wyznaczone taryfy powinny mieć określony czas funkcjonowania oraz limit zużycia energii, utrzymując zachęty do efektywności energetycznej. Istotne jest wprowadzenie kryterium dochodowego. Wsparcie co do zasady powinno być zorientowane na mniej zamożne gospodarstwa domowe, aby pozostali odbiorcy mieli impuls do oszczędzania energii.

Pełne stanowisko Ekspertkiej Rady ds. Bezpieczeństwa Energetycznego i Klimatu dostępne jest na stronie: <https://rada-energetyczna.pl/stanowisko-ws-reformy-rynku-energii-elektrycznej-ue>

Komentarze

- Stanowisko Komisji Europejskiej, sensowne w wielu punktach, jest rozczarowujące w zakresie cenowych sygnałów lokalizacyjnych. W mojej opinii zmiana myślenia jest niezbędna, aby zwiększyć impulsy w rozwój elastyczności oraz budowę sieci. Po raz kolejny Komisja robi krok do tyłu, skupiając się na jednostkach wytwórczych na wielkim, wspólnym rynku energii. Wytwórcy się cieszą, ale po stronie odbiorców takie podejście będzie budzić coraz większy niepokój, bo to nie jest rozwiązanie efektywne kosztowo – Joanna Pandera.

- Propozycje Komisji są wyważone, nie tworzą rewolucji w funkcjonowaniu rynku energii elektrycznej w Europie, a jednocześnie wprowadzają bardzo wiele elementów, które w istotny sposób poprawią sytuację odbiorców oraz ułatwią inwestycje. Szczególnie cieszy mocne zwrócenie uwagi na potrzebę wdrożenia większej elastyczności po stronie popytowej – co będzie kluczowe dla efektywnej kosztowo integracji rosnącego udziału źródeł odnawialnych – Monika Morawiecka.

Rada Energetyczna – kim jesteśmy?

W skład Ekspertckiej Rady ds. Bezpieczeństwa Energetycznego i Klimatu wchodzi osoby z bogatym i różnorodnym doświadczeniem w zakresie energetyki i gospodarki, przemysłu, spraw międzynarodowych. Celem Ekspertckiej Rady jest wsparcie procesów decyzyjnych w obszarach kluczowych dla poprawy bezpieczeństwa energetycznego Polski i ochrony klimatu. Rada działa na zasadzie non-profit, nie promuje żadnych konkretnych technologii ani firm. Więcej informacji – na stronie: <https://rada-energetyczna.pl/>.

Kontakt

Jadwiga Winiarska

jadwiga.winiarska@forum-energii.eu

+48 517-819-907